

Sundbybergs Stad

Granskning av årsredovisning 2022

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund.....	3
2.2. Syfte, revisionsfrågor och avgränsning.....	3
2.3. Genomförande	4
3. Granskningsresultat	5
3.1. Förvaltningsberättelse	5
3.2. Räkenskaper	8

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sundbybergs Stad granskat årsredovisningen för 2022. Uppdraget utgör en obligatorisk del av den årliga granskningen.

Syftet med granskningen är att bedöma om årsredovisningen är upprättad enligt lag och god redovisningssed samt om resultaten är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning.

Vår sammanfattande bedömning är:

- ▶ Att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt gällande regelverk.
- ▶ Inga väsentliga avvikelser från god redovisningssed föreligger vad gäller årsredovisningens bild av verksamhetens ekonomiska resultat och ställning.
- ▶ Att förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.
- ▶ Att utfallen i årsredovisningen är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv.
- ▶ Att utfallen i årsredovisningen är delvis förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv.

Årets resultat uppgår till 15,6 mkr, vilket är 15,5 mkr högre än budget och 42,6 mkr lägre än föregående år. Balanskravsresultatet uppgår till 38,4 mkr och kommunen klarar sålunda kommunallagens balanskrav.

Viktigare iakttagelser som gjorts under granskningen är:

- ▶ Till årets bokslut har staden ändrat redovisningsprincip för finansiell leasing. Balansomslutningen har ökat med drygt 1,2 miljarder kr på grund av detta. Ingångsbalansen har också justerats mot eget kapital med minus 42,9 mkr. Påverkan på resultatet respektive år är inte väsentlig men innebär att kostnader flyttas från verksamhetens kostnader till avskrivningar och räntekostnader.
- ▶ I årets bokslut har staden gjort en rättelse av fel avseende övertagande av tillgång (plus 27,2 mkr) samt medfinansiering (minus 52,3 mkr). Dessa justeringar har skett både i staden och i kommunkoncernen.
- ▶ Det finns 12,3 mkr i förfallna kundfordringar till Bonava som har förfallit till stor del i april 2021. Dessa har inte redovisats som osäkra då staden anser att det är troligt att de kommer få betalt. Staden bör vidta åtgärder för att få betalt för dessa.
- ▶ Staden har tagit en utdelning från koncernföretag under året om totalt 115 mkr. Exklusive denna utdelning är resultatet ca minus 100 mkr.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I Lag om kommunal redovisning (LKBR) regleras externredovisningen för kommuner och regioner. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen i rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Revisionsobjekt är kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, ska den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer och granskas i Sundbybergs Stad inom ramen för den grundläggande granskningen.

2.2. Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag om kommunal bokföring och redovisning. Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (12 kap. 2 §) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet, vilket sker inom ramen för revisionsberättelsen.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Är årsredovisningen upprättad enligt gällande regelverk (LKBR och RKR)?
- ▶ Finns väsentliga avsteg från god redovisningssed i kommuner vad gäller årsredovisningens beskrivningar av verksamhetens ekonomiska resultat, budgetutfall, finansiering och ekonomiska ställning?
- ▶ Är förvaltningsberättelsen förenlig med årsredovisningens övriga delar?
- ▶ Efterlever kommunen kommunallagens krav på en ekonomi i balans?
- ▶ Är utfallen helt förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv?
- ▶ Är utfallen helt förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv?

Granskningen innebär en bedömning av om årsredovisningens innehåll motsvarar normgivning och att de redovisade utfallen är förenliga med kommunallagen och kommunens egna styrdokument. Kriterierna bedömningarna hämta från:

- ▶ Kommunallagen (KL)
- ▶ Lagom om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- ▶ Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning (RKR)
- ▶ Riktlinjer för god ekonomisk hushållning
- ▶ Fullmäktiges budget

2.3. Genomförande

Granskningen omfattar:

- ▶ Förvaltningsberättelsen
- ▶ Resultaträkning
- ▶ Balansräkning
- ▶ Kassaflödesanalys
- ▶ Sammanställd redovisning
- ▶ Drift- och investeringsredovisning
- ▶ Noter

Granskningen har utförts enligt god revisionsred för kommuner och regioner.

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Fel i räkenskaper betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma.

3. Granskningsresultat

3.1. Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen ska i och med införandet av LKBR och RKR R15 Förvaltningsberättelse ha följande underrubriker:

- Översikt över verksamhetens utveckling
- Den kommunala koncernen
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- Händelser av väsentlig betydelse
- Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- Balanskravsresultat
- Väsentliga personalförhållanden
- Förväntad utveckling

Om inte annat anges i R15 ska upplysningar om så väl kommunen som juridisk person och som koncern lämnas under varje huvudrubrik.

Bedömning: Förvaltningsberättelsens olika delar ger en överskådlig och sammanfattande bild av stadens, och dess koncerns, utveckling under 2022. Strukturen på årsredovisningens förvaltningsberättelse är enligt vår bedömning ändamålsenlig och följer RKR R15.

3.1.1. Översikt över verksamhetens utveckling

I det inledande avsnittet beskrivs kortfattat stadens och koncernens utveckling. Avsnittet omfattar bland annat en redovisning av nyckeltal med uppgifter om de senaste fem åren. Sammanlagt redovisas sex nyckeltal för koncernen och 22 för staden. Bland nyckeltalen ingår bland annat soliditet, självfinansieringsgrad, årets resultat och antal tillsvidareanställda.

Bedömning: Att presentera en femårsjämförelse i tabellform där nyckeltal för aktuellt år jämförs med tidigare år är i enlighet med RKR:s rekommendationer. Enligt RKR R15 ska väsentliga förändringar kommenteras, vad gäller såväl utvecklingen sedan föregående år som mer långsiktiga utvecklingsmönster. Vi ser positivt på att staden fortsatt utför en utvecklad analys i förvaltningsberättelsen.

3.1.2. Den kommunala koncernen

I detta avsnitt presenteras ett organisationsschema över kommunorganisationen samt en förklarande beskrivning av organisationsschemat. Upplysningar lämnas även om vilka som är stadens väsentliga privata utförare.

Bedömning: Enligt vår bedömning är redogörelsen av den kommunala koncernen ändamålsenlig. Det är positivt att staden inkluderar väsentliga privata aktörer i redogörelsen i enlighet med RKR R15.

3.1.3. Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

I kapitlet viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning redogör kommunen för olika faktorer som påverkar eller riskerar att påverka kommunens resultat. Analysen beskriver bland annat samhällsekonomisk utveckling, befolkningsutveckling, bostads- och arbetsmarknaden samt andra faktorer som har betydelse för stadens ekonomiska ställning.

Bedömning: Det är positivt att kommunen gör en bred utblick på omvärldsfaktorer som kan påverka kommunens verksamhet och resultat. Kapitlet ger en lättillgänglig bild av risker och osäkerhetsfaktorer.

3.1.4. Händelser av väsentlig betydelse

I avsnittet redogörs för väsentliga händelser och beslut för respektive nämnd, kommunstyrelsen och Sundbyberg stadshus AB. Redovisningen är omfattande och ger en allomfattande bild av beslut och händelser med väsentlig betydelse för staden och koncernen.

Bedömning: Vi bedömer att de redovisade händelserna ger en god bild av händelser och beslut som påverkat staden och kommunkoncernen som helhet. Avsnittet är enligt vår bedömning i enlighet med RKR:s rekommendationer.

3.1.5. Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

I avsnittet framgår en översiktlig beskrivning av kommunens styrmodell och former för planering, genomförande och uppföljning.

En väsentlig del av avsnittet utgörs av bedömning av kommunens måluppfyllelse. Vissa av fullmäktiges mål berör staden som helhet, andra tar avstamp i respektive nämnds och styrelses specifika verksamhet. Av kommunfullmäktiges 24 mål har tolv mål bedömts som helt uppfyllda utifrån årets genomförda aktiviteter. Resterande tolv mål har bedömts som delvis uppfyllda. Det saknas en sammantagen bedömning av måluppfyllelsen.

Bedömning: Vi bedömer att redogörelsen för stadens måluppfyllelse förefaller rimlig utifrån vår löpande granskning av stadens verksamhet. Det är positivt att redovisningen av måluppfyllelsen är lättöverskådlig och att måluppfyllelsen bedöms för samtliga mål. Vi noterar dock att endast hälften av fullmäktiges mål uppfylls, vilket är allvarligt. Det är av största vikt att åtgärder vidtas för att fullmäktiges mål uppfylls.

3.1.6. God ekonomisk hushållning

Staden redovisar ett helårsresultat om 15,6 mnkr, jämfört med 58,2 mnkr 2021. Resultatet exklusive jämförelsestörande poster är 37 mnkr. Nämnderna redovisar ett överskott om 66 mnkr.

Måluppfyllelsen kopplat till god ekonomisk hushållning mäts genom tre mål. Samtliga mål bedöms vara delvis uppfyllda. Budgeterade skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning netto täckte inte nettokostnaderna för 2022 och för att få en budget i balans för 2022 budgeterades därför en utdelning från Sundbybergs Stadshus AB på 127 mnkr. Kommunstyrelsen konstaterar att det inte är långsiktigt hållbart eller möjligt att finansiera den löpande verksamheten med utdelningar i den storleksordningen under en lägre tid. Läget kommande år ser dessutom inte bättre ut och med en möjlig dämpad befolkningstillväxt som slår mot resultatet. Kommunstyrelsen anser mot bakgrund av att staden behövt utdelning från Sundbybergs

stadshus AB för att klara ett positivt resultat att det inte föreligger god ekonomisk hushållning fullt ut för staden under år 2022.

Bedömning: Av 11 kap. 8 och 12 §§ LKBR framgår att förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om mål och riktlinjer med betydelse för en god ekonomisk hushållning enligt 11 kap. 6 § första och andra styckena kommunallagen har uppnåtts och följts. Vår bedömning är förvaltningsberättelsen innehåller en tillräcklig avstämning av de mål och riktlinjer med betydelse för god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige har formulerat samt att staden gör en rimlig bedömning av huruvida god ekonomisk hushållning föreligger för verksamhetsåret 2022. Vi ställer oss bakom kommunstyrelsens bedömning om att "god ekonomisk" hushållning inte föreligger i samband med årsbokslut 2022, vilket är mycket allvarligt. Kraftfulla åtgärder behöver därmed prioriteras.

3.1.7. Balanskravet

Balanskravsresultatet redovisas i ett eget kapitel och är uppställd i enlighet med RKR:s rekommendationer. Årets balanskravsresultat uppgår till 38,4 mnkr.

Bedömning: Kommunen har uppfyllt lagens krav på balans. Balanskravsutredningen redovisas i enlighet med RKR:s rekommendationer.

3.1.8. Väsentliga personalförhållanden

Förvaltningsberättelsen omfattar ett personalavsnitt som omfattar sjukfrånvaro, personalsammansättning och arbetet med kompetensförsörjning och ledarskap. Statistik redovisas i tabellform och ger en god bild av personalförhållandena inom staden.

Bedömning: Enligt vår bedömning är redovisningen av väsentliga personalförhållanden ändamålsenlig och i enlighet med RKR R15. Avsnittet ger inte bara en tydlig bild av sjukfrånvaro och personalsammansättning, utan inbegriper även beskrivning av stadens övergripande arbete med kompetensförsörjning och ledarskap vilket enligt vår bedömning är positivt.

3.1.9. Förväntad utveckling

I avsnittet beskrivs stadens kommande ekonomiska utmaningar. Dessutom beskrivs på övergripande nivå stadens kommande investeringsnivå, konsekvenserna av de nya redovisningsreglerna samt den ekonomiska konjunktorens förväntade påverkan på stadens ekonomiska förutsättningar. I tabellform redovisas budet för 2023 och plan för 2024–2025.

Bedömning: Enligt vår bedömning är stadens redogörelse för den förväntade utvecklingen i enlighet med RKR R15. Det är positivt att avsnittet redogör för stadens specifika förutsättningar.

3.2. Räkenskaper

3.2.1. Årets resultatutfall

Årets resultat i Sundbybergs Stad uppgår till 15,6 mnkr (58,2 mnkr för 2021), och har således minskat med 42,6 mnkr sedan 2021. Minskningen mot föregående förklaras främst av att staden erhållit mindre statliga bidrag, i kombination med ökade kostnader.

I stadens resultat ingår utdelning från dotterföretag om 115 mkr (117 mkr 2021). Exklusive utdelning från dotterföretag är resultatet sålunda ca minus 85 mkr.

3.2.2. Resultaträkning och balansräkning

Resultaträkning

Verksamhetens intäkter 2022 uppgår till 518,7 mnkr (541,5 mnkr 2021), och har därmed minskat med 22,8 mnkr jämfört föregående år. Minskningen är främst hänförlig till att bidrag från stat/statliga myndigheter minskat till följd av föregående års högre Covid-relaterade bidrag.

Verksamhetens kostnader 2022 uppgår till 2 985,4 mnkr (2 924,3 mnkr), vilket är en ökning om 61,1 mnkr. Ökningen förklaras främst av ökade personalkostnader till följd av ökat antal anställda och lönerevision, samt ökade driftkostnader till följd av generella prisökningar. En motverkande effekt har minskade pensionskostnader till följd av förändring gällande livslängdsantagandet för pensioner i enlighet med RIPS 21 under 2021 gjorde att större avsättningar skedde under 2021.

Skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning 2022 uppgår till 2 770,2 mnkr (2 608,5 mnkr). Ökningen är hänförlig till det ökade skatteunderlaget.

Stadens finansiella intäkter 2022 uppgår till 127,1 mnkr (147,0 mnkr 2021), och har därmed minskat med 19,9 mnkr. Finansiella intäkterna består av utdelning från dotterbolag om 115 mkr samt intäkter kopplade till kapitalförvaltningen samt borgensavgifter. Minskning från 2021 är hänförlig till orealiserade vinster i kapitalförvaltningen. Dessa återfinns istället bland finansiella kostnader, som ökat från 71,1 mkr 2021 till 177,9 mkr 2022. Vidare har finansiella kostnader ökat på grund av ökad indexering kopplat till infrastruktorsbidragen avseende Tvärbanan samt Nya Stadskärnan, vilket beskrivs under rubriken balansräkning.

Vår bedömning

Efter genomförda granskningsåtgärder kopplade till både intäkter och kostnader är det vår bedömning att kommunens resultaträkning inte omfattar några väsentliga avsteg från god redovisningssed i kommuner.

Balansräkning

Balansräkningen har granskats utifrån följsamhet till Lagen om kommunal bokföring och redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Vidare har respektive balanspost avstämmts mot bokslutsdokumentation. Genom bland annat stickprovskontroller och avstämning mot sidoordnade system har kontroll genomförts att poster värderats och periodiserats på ett korrekt sätt.

Till årets bokslut har staden redovisat hyreskontrakt som finansiell leasing i balansräkningen. En motsvarande korrigerings jämförelsetal har även gjorts. Endast en mindre påverkan har skett på årets resultat men en större omklassificering mellan verksamhetens kostnader och finansiella kostnader har gjorts.

Vidare redovisar staden sedan 2021 statliga bidrag för infrastruktur i balansräkningen. Det rör sig om bidrag avseende byggnation av Tvärbanan samt Nya Stadskärnan. Under 2022 uppdagades att indexering skett på inkorrekt grund, vilket korrigerats i bokslutet 2022. Även jämförelsesiffror i årsredovisningen har uppdaterats. Korrigerings har gjorts över eget kapital.

Under 2022 har en gåva avseende gator kopplat till området Brotorp som enligt avtal skulle överlämnats tidigare år från en exploatör, men tidigare ej bokförts registrerats i stadens anläggningsregister. En rättelse av ingående eget kapital har även gjorts.

lakttagelser:

Det finns 12,3 mkr i förfallna kundfordringar till Bonava som har förfallit till stor del i april 2021. Dessa har inte redovisats som osäkra då staden anser att det är troligt att de kommer få betalt. Staden bör vidta åtgärder för att få betalt för dessa.

Vi har i samband med vår granskning noterat att det inte sker någon skriftlig avstämning med motparter för bokförda indexerade bidrag kopplade till avtalen för byggnationerna av Tvärbanan samt Nya Stadskärnan. Till kommande räkenskapsår rekommenderar vi staden att årligen genomföra avstämnings då beloppen är väsentliga och baseras på årliga uppräknings av skulderna.

Vår bedömning

Efter genomförda granskningsåtgärder kopplade till både tillgångar och skulder är det vår bedömning att kommunens balansräkning inte omfattar några väsentliga avsteg från god redovisningssed i kommuner.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Vi har granskat att kassaflödesanalysens innehåll i allt väsentligt överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen. Granskningen har inte föranlett några noteringar.

3.2.4. Sammanställda räkenskaper

Sundbybergs Stad upprättar en sammanställd redovisning (koncernredovisning) för företag där kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande. I koncernredovisningen ingår således hel- eller delägda företag där ägarandelen uppgår till minst 20 procent av röster och kapital.

Den sammanställda redovisningen omfattar resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys och noter. Vi har granskat gjorda koncernelimineringar stickprovvis samt analyserat förändringen mellan ingående och utgående eget kapital.

Då kommunens innehav av aktier och andelar i dotterbolag finns i moderbolaget Sundbybergs Stadshus AB är det således dess koncernredovisning som konsolideras med kommunen. Vid konsolidering mellan bolagskoncernen och dess bolag har anpassningar gjorts till LKBR samt RKR's rekommendationer.

Vår bedömning

Vi bedömer att de sammanställda räkenskaperna i allt väsentligt är upprättade i enlighet med LKBR och RKR R16. Vid granskningen har inga fel av väsentlig karaktär identifierats.

3.2.5. Noter

Vi har granskat de notupplysningar som lämnas med fokus på att fullständiga upplysningar lämnas, att notupplysningarna hänger samman med ovanstående räkningar och att dessa korrekt avspeglar de underliggande räkenskaperna.

Bland redovisningsprinciperna framgår att räntekostnader för investeringsprojekt över 10 mkr inom Stadhuskoncernen aktiverats. Denna princip gäller endast dotterbolaget Fastighets Förvaltaren AB. I den sammanställda redovisningen ska kommunens principer tillämpas. Dvs om kommunen inte har samma princip så ska justeringar göras i den sammanställda redovisningen för aktiverade räntor i Förvaltaren. Till kommande räkenskapsår rekommenderar vi staden att tillämpa samma princip inom den sammanställda redovisningen.

Vår bedömning

Vår bedömning är att årsredovisningen i allt väsentlig lämnar tillräckliga tilläggsupplysningar i noter.

3.2.6. Drift- och investeringsredovisning

Stadens driftredovisning visar att kommunstyrelsens samt stadens nämnders resultat totalt sett överstiger budgeterat resultat med 66,4 mkr. Större avvikelser på nämndnivå förekommer, främst avseende Social- och arbetsmarknadsnämnden (43,2 mkr över budget) till följd av lägre kostnader för personal och löp av verksamhet än budgeterat, Förskolenämnden (16,6 mkr) till följd av färre inskrivna barn är budgeterat och Äldrenämnden (9,4 mkr) till följd av en minskad efterfrågan av SÄBO-platser.

Kommunens investeringsredovisning visar på ett nettoutfall om 338,1 mnkr, vilket är 238,2 mnkr lägre än budget, främst beroende på förskjutningar i projekt.

Vår bedömning

Vår bedömning är att drift- och investeringsredovisningarna upprättats på ett tillräckligt och rättvisande sätt, och är i enlighet med gällande lagar, regelverk och RKR:s rekommendationer.

17 April 2023

Johan Perols
Certifierad kommunal revisor

Sara Edholm
Auktoriserad revisor

Mikael Sjölander
Certifierad kommunal revisor och Auktoriserad revisor

David Leinsköld
Verksamhetsrevisor